

Møte torsdag den 12. februar kl. 13.40

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 18):

1. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk mv. (Innst. O. nr. 49 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 29 (2003-2004))
2. Innstilling fra finanskomiteen om lov om finansiell sikkerhetsstillelse (Innst. O. nr. 48 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 22 (2003-2004))
3. Referat

Statsråd Per-Kristian Foss overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen vil framsette et privat forslag.

Jan Arild Ellingsen (FrP): På vegne av representanten André Kvakkestad og meg selv har jeg gleden av å legge fram forslag om endring i lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk mv. (Innst. O. nr. 49 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 29 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 303)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om lov om finansiell sikkerhetsstillelse (Innst. O. nr. 48 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 22 (2003-2004))

Morten Lund (Sp) (ordfører for saken): Lov om finansiell sikkerhetsstillelse er Regjeringens forslag til gjennomføring av EU-direktivet om avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse i norsk rett.

En enstemmig komite støtter Regjeringens valg av gjennomføringsmåte med en egen spesiallov. Komiteen har påpekt at en slik lovteknisk løsning kan skape uklarheter, særlig dersom den blir valgt i mange tilfeller.

En slik mulig klarhet er påpekt i brev av 30. januar i år fra Finansnærings Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen til justiskomiteen, som for tiden har endringer i panteloven til behandling. Finanskomiteen har

fått kopi av dette brev etter at innstillingen vår er avgitt. Jeg anser det slik at finansministerens brev til finanskomiteen datert 20. januar i år gir en tilstrekkelig avklaring på at et legalpant ikke vil gripe inn i sikkerhetsrettigheter som etableres med grunnlag i lov om finansiell sikkerhetsstillelse. Jeg viser til svar på spørsmål 1 i nevnte brev fra finansministeren.

Komiteen støtter de valg departementet har gjort når direktivets minimumsregler på enkelte punkt er fraveket. Nevnt spesielt er at egne aksjer ikke er unntatt fra de finansielle instrumentene som kan stilles som finansiell sikkerhet, videre at lovens virksomhetsområde er utvidet i forhold til direktivet ved at avtale mellom et finansielt foretak og et ordinært aksjeselskap omfattes, og at selskap regnes som finansiell institusjon når de driver en type virksomhet som medfører utstrakt bruk av finansiell sikkerhetsstillelse over landegrensene.

Komiteen har merket seg at Sverige, Danmark og Finland har valgt å utvide virkeområdet ytterligere, slik at også fysiske personer kan være en avtalepart. En slik utvidelse med tanke på tilsvarende regler som nabolandene regner jeg med at departementet vil vurdere.

Loven og direktivet har som formål bl.a. å avklare en usikker rettstilstand og skape bedre forutberegnelighet. Sikkerhetshaver skal få en bedre beskyttelse i tilfelle betalingsproblemer oppstår. På sikt skal dette føre til at risiko reduseres, og at tilgangen på risikokapital blir bedre og til lågere kostnad. Det er positivt.

Jeg ønsker at det med de samme siktemål foretas en bredere lovgjennomgang for å gjøre det tryggere og mindre uforutsigbart å bidra med risikokapital til næringslivet. Behovet for en slik lovgjennomgang ser vi tydelig. Tallet på private aksjeeiere på Oslo Børs er redusert med 30 000 på et par år. Det er et tydelig uttrykk for at småaksjonærene er blitt skremt av uforutsigbarhet og høy risiko.

Situasjonen for de tvangsinnløste aksjonærene i Aker Kværner-systemet er et trist eksempel. De aller fleste av dem er små og opplever bl.a. at de aksjene de har fått pant i etter å ha vunnet i retten, er blitt gjort stemmerettsløse av pantegiver mens en anke venter på å bli behandlet. Det vil medføre at verdien av pantet er redusert.

Det er sterkt ønskelig at Regjeringen tar initiativ til å få på plass de endringer i lovverket som den pågående konflikten har vist mangler. Finansministeren har i sitt brev, som allerede nevnt, pekt på at det er den alminnelige pantelovgivningen som er det rette sted. Jeg oppfatter det slik at den loven vi vedtar i dag, ikke er til hinder for å bedre minoritetsaksjonærenes situasjon i forhold til en stor eier og i forhold til de dominerende kreditorer.

Det må gå an å forbedre lovverket uten at EU pålegger oss det. Jeg forventer at Regjeringen gir et signal om at dette vil skje.

De siste synspunktene, om å få en lovgjennomgang, støttes også av SV og Kystpartiet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.
(Votering, se side 303)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten**: Odelstinget skulle da være klar til å votere over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v.

I

I lov 24. juni 1994 nr 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. skal § 3 første ledd lyde:

Ved registrering kan det stilles vilkår om at kjøper må eie eller disponere et godkjent anlegg i henhold til bestemmelsene i *matloven*.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om finansiell sikkerhetsstillelse

§ 1 *Virkeområde og formål*

Lovens formål er å styrke det finansielle markedet og ivareta hensynet til finansiell stabilitet ved å bidra til sikker, ordnet og effektiv finansiell sikkerhetsstillelse.

Loven gjelder avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse.

Loven kommer til anvendelse når både sikkerhetsstiller og sikkerhetshaver tilhører en av følgende kategorier:

- offentlige myndigheter, herunder myndigheter som er ansvarlig for eller medvirker til forvaltning av offentlig gjeld eller fører konti for kunder,
- sentralbanker, Den Europeiske Sentralbank, Den Internasjonale Betalingsbank, Det internasjonale Valutafond, Den Europeiske Investeringsbank, Den internasjonale bank for gjenoppbygging og utvikling, Det internasjonale finansieringsinstitutt, Den interamerikanske utviklingsbank, Den asiatiske utviklingsbank,

Den afrikanske utviklingsbank, Europarådets bosettingsfond, Den nordiske investeringsbank, Den karibiske utviklingsbank, Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling, Det europeiske investeringsfond og Det interamerikanske investeringselskap,

- finansinstitusjoner, pensjonskasser, verdipapirforetak, verdipapirfond og forvaltningsselskaper for verdipapirfond,
- avregningsentraler og sentrale motparter, oppgjørssentraler og lignende lovregulerte institusjoner som handler med finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd nr. 4 til 8, eller juridiske personer som handler i egenskap av formuesforvalter eller etter fullmakt fra en eller flere personer, for eksempel tillitsmenn for obligasjonseiere i obligasjonsmarkedet eller spesialforetak opprettet i forbindelse med verdipapirisering.

Loven kommer også til anvendelse på avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse som er inngått mellom enhver juridisk person og en institusjon som nevnt i tredje ledd.

Kongen kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen.

§ 2 *Definisjoner mv.*

I denne lov menes med:

- avtale om finansiell sikkerhetsstillelse: avtale om overdragelse av eiendomsrett til finansiell sikkerhet, herunder gjenkjøpsavtale, og avtale om pantsettelse av finansiell sikkerhet, med det formål å sikre oppfyllelsen av finansielle forpliktelser,
- finansiell forpliktelse: forpliktelse som omfattes av avtalen om finansiell sikkerhetsstillelse, og som gir rett til kontant avregning eller levering av finansielle instrumenter,
- finansiell sikkerhet: kontante innskudd og finansielle instrumenter,
- kontante innskudd: innskudd i kredittinstitusjon og lignende kontante fordringer i enhver valuta, herunder pengemarkedsinnskudd,
- sikkerhetsstiller: den som overdrar eller pantsetter finansiell sikkerhet til sikkerhet for finansielle forpliktelser,
- sikkerhetshaver: den som erverver eiendomsrett til eller panterett i finansiell sikkerhet til sikkerhet for finansielle forpliktelser.

Etter denne lov anses sikkerhet ikke som stilt før rettsvern er etablert.

§ 3 *Overdragelse av eiendomsrett*

Det er adgang til å avtale finansiell sikkerhetsstillelse i form av overdragelse av eiendomsrett til finansiell sikkerhet.

§ 4 *Bruksrett til pantsatt finansiell sikkerhet*

Det kan avtales at sikkerhetshaver skal ha bruksrett til stilt finansiell sikkerhet. Avtalen kan gi rett til utlån, pantsettelse, salg eller annen gjenbruk av sikkerheten.

Ved å utøve bruksrett får sikkerhetshaver en plikt til å overføre tilsvarende sikkerhet til sikkerhetsstiller senest på forfallstidspunktet for sikkerhetsstillers finansielle forpliktelser. Det kan avtales at plikten til å overføre tilsvarende sikkerhet kan oppfylles på annen måte, herunder ved at verdien av den tilsvarende sikkerhet i de finansielle forpliktelser motregnes. Sikkerhetshaver bevarer det opprinnelige rettsvern i forhold til tilsvarende sikkerhet som er overført i samsvar med første punktum.

Med tilsvarende sikkerhet menes:

- a) når sikkerheten består av kontant innskudd: betaling av samme beløp i samme valuta, og
- b) når sikkerheten består av finansielle instrumenter: finansielle instrumenter som er en del av samme utstedelse eller klasse, som er utstedt på samme nominelle beløp og i samme valuta og som ellers er av samme beskaffenhet som sikkerheten, eller andre aktiva dersom avtalen gir rett til å overføre slike ved en hendelse som påvirker de aktuelle finansielle instrumentene.

§ 5 Felles gjeldsfølgning

Avtale om finansiell sikkerhetsstillelse kan inngås, finansiell sikkerhet kan stilles, og finansiell forpliktelse kan oppstå frem til tidspunktet for åpning av felles gjeldsfølgning mot sikkerhetsstilleren. Er avtale inngått, sikkerhet stilt eller finansiell forpliktelse oppstått på dagen for, men etter tidspunktet for åpning av felles gjeldsfølgning, står avtalen, sikkerhetsstillelsen eller kravet seg i forhold til fellesfølgningen dersom sikkerhetshaveren var i aktsom god tro med hensyn til at fellesfølgning var åpnet.

En sikkerhetsstillelse kan ikke omstøtes alene på det grunnlag at den er stilt for en finansiell forpliktelse som allerede er pådratt.

Med felles gjeldsfølgning menes gjeldsforhandling etter konkursloven, konkurs og offentlig administrasjon.

§ 6 Sluttavregning

Finansielle forpliktelser som omfattes av en avtale om finansiell sikkerhetsstillelse kan sluttavregnes på de vilkår som følger av skriftlig avtale mellom partene. Avtale om sluttavregning kan gjøres gjeldende uten hinder av dekningsloven §§ 7-3 og 8-1 eller gjeldsbrevloven § 26.

Med sluttavregning menes at partenes forpliktelser ved inntreden av en på forhånd avtalt situasjon fastsettes til pengekrav i henhold til avtalte kriterier, og gjøres opp ved motregning. Den part som skylder det største beløpet plikter å betale en nettosum svarende til differansen mellom partenes forpliktelser til den annen part.

§ 7 Fullbyrdelse av krav

Stilt finansiell sikkerhet kan realiseres på den måte og på de vilkår som følger av skriftlig avtale mellom partene.

Foreligger det ikke skriftlig avtale om realisasjon, gjelder reglene i tvangsfullbyrdelsesloven, konkursloven og panteloven.

§ 8 Kommersielt rimelige vilkår

Realisasjon, verdifastsettelse av finansiell sikkerhet, samt beregning av finansielle forpliktelser skal skje på kommersielt rimelige vilkår.

§ 9 Lovvalg

For finansiell sikkerhet i form av registrerte finansielle instrumenter reguleres ethvert spørsmål om sikkerhetens rettslige karakter og de virkninger som kan utledes herav, forholdet til tredjepersoner, herunder sikkerhetsstillerens konkursbo, og realisasjon av sikkerheten, av retten i staten hvor den relevante kontoen føres. Det skal ikke tas hensyn til lovvalgsregler om tilbakevisning eller viderehenvisning.

§ 10 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi overgangsregler.

§ 11 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) § 1-3 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:
For finansiell sikkerhetsstillelse kan det inngås skriftlig avtale om realisasjon, jf. lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 7.
2. Lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner (banksikringsloven) § 4-6 første ledd bokstav e skal lyde:
e) Dekningsloven og lov om finansiell sikkerhetsstillelse gjelder tilsvarende. Fristdagen er dagen for vedtaket om å sette institusjonen under administrasjon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

1. (46) Lov om endringer i tvistemålsloven (bevisopp- tak utenfor rettsak) (Ot.prp. nr. 33 (2003-2004))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
2. (47) Forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Ursula Evje, Karin S. Woldseth og Jan Arild

Ellingsen om lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringslova (opplæringslova). (Politiattest fra personer som

søker arbeid i den videregående skolen) (Dokument nr. 8:26 (2003-2004))

Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Møtet hevet kl. 13.55.
